

จำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรีต้องกำกับ ดูแล และควบคุมการบริหารราชการของกระทรวงการคลัง โดยผ่านร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ในขณะนั้น) เพื่อให้การเป็นไปตามกรอบแห่งอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ระหว่างวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ร่วมกับ ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฐ (ถึงแก่อนิจกรรมแล้ว) ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทำความผิดต่อกฎหมายอาญา ดังนี้ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ จำเลยได้เชิญตัวแทนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ และผู้บริหารของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ในคดีล้มละลายของศาลล้มละลายกลางเข้าร่วมหารือที่บ้านพิษณุโลก เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางและการตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่ โดยจำเลยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยขอให้ฝ่ายเจ้าหนี้ และลูกหนี้เสนอตัวแทนมาฝ่ายละ ๑๕ คน คัดเลือกให้เหลือฝ่ายละ ๗ คน เสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และจะตั้งตัวแทนของฝ่ายรัฐบาล ๑ คน เป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ ต่อมาศาลล้มละลายกลางโดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางมีหนังสือถึงจำเลยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอให้ส่งตัวแทนเข้าประชุมหารือเกี่ยวกับเรื่องผู้บริหารแผนคนใหม่ เพื่อจะให้การบริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สำเร็จ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ศาลล้มละลายกลางนัดไกล่เกลี่ย โดยมีตัวแทนคณะกรรมการเจ้าหนี้ ผู้บริหารลูกหนี้ ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูกิจการและตัวแทนของกระทรวงการคลังเข้าร่วมไกล่เกลี่ย แต่การหารือไม่สามารถหาข้อยุติได้ ระหว่างวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่ง (ตอนที่ ๑๕) ในคดีหมายเลขดำที่ พ.๒/๒๕๔๓ คดีหมายเลขแดงที่ พ.๘/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ โดยพิเคราะห์แล้วเห็นว่าสมควรที่จะขอให้กระทรวงการคลังเข้ามาเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ หากกระทรวงการคลังมีหนังสือยินยอม หลังจากนั้น สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๕๒๒/๖๒๔๐ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฐ) ขออนุญาตให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฐ กับจำเลยได้ตกลงร่วมกันกรณีกระทรวงการคลังจะเข้ามาเป็นผู้บริหารแผนบริษัท อุตสาหกรรม

ปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) โดยจำเลยเห็นชอบและยินยอมให้กระทรวงการคลังเข้ามาเป็นผู้บริหารแผนของบริษัทดังกล่าว ทั้งที่รู้ว่ากระทรวงการคลังเป็นส่วนราชการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังแผ่นดิน การประเมินราคาทรัพย์สิน การบริหารพัสดุภาครัฐ กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทรัพย์สินของแผ่นดิน ภาษีอากร การระงับการ กิจการหารายได้ที่รัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียว ตามกฎหมาย และไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหาร และการพัฒนารัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ และมีอำนาจหน้าที่ในราชการอื่นตามที่มีกฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกรอบของอำนาจดังกล่าวจำกัดเฉพาะการบริหารทรัพย์สิน ของรัฐเท่านั้น และไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นใดบัญญัติให้อำนาจและหน้าที่ แก่กระทรวงการคลังในการเข้าไปบริหารกิจการหรือจัดการทรัพย์สินของบริษัทเอกชน อีกทั้งจำเลย ยังเสนอชื่อ พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ เป็นประธานคณะผู้บริหารแผน และ นายทง พิทยะ เป็นหนึ่งในคณะผู้บริหารแผน ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฏ์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๑๐๐/๙๗๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ ยินยอมให้กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) พร้อมเสนอรายชื่อคณะผู้บริหารแผน ได้แก่ นายพละ สุขเวช พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ และ นายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา และมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๑๐๐/๙๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ แจ้งรายชื่อเพิ่มเติมผู้บริหารแผน ได้แก่ นายทง พิทยะ และ นายอารีย์ วงศ์อารยะ โดยที่รายชื่อดังกล่าวเป็นไปตามที่จำเลยเคยเสนอไว้ การคัดเลือกผู้บริหารแผนของกระทรวงการคลัง ดังกล่าวไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายหรือระเบียบอื่นใดรองรับในการคัดเลือกแต่อย่างใด การกระทำของ จำเลยดังกล่าวเป็นผลให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่ง (ตอนที่ ๑๕) ในคดีหมายเลขดำที่ พ. ๒/๒๕๔๓ คดีหมายเลขแดงที่ พ. ๘/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ตั้งกระทรวงการคลังเป็นผู้บริหาร แผนฟื้นฟูกิจการคนใหม่ของลูกหนี้ตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ และการกระทำดังกล่าวเป็นผลให้มี การจ่ายค่าตอบแทนแก่คณะผู้บริหารแผน ซึ่งเป็นพรรคพวกของจำเลย รวมเป็นเงินในอัตราเดือนละ สี่ล้านบาท ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฏ์ มีหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๑๐๐/๑๕๙๔๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ นำเรื่องที่กระทรวงการคลังยินยอมเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ คนใหม่ของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

และวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ แต่จำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรียังได้พักท้วงติงที่กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการคนใหม่ของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ทั้งที่จำเลยทราบดีว่ากระทรวงการคลังเป็นส่วนราชการไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าไปบริหารกิจการหรือจัดการทรัพย์สินของบริษัทเอกชน โดยจำเลยต้องสั่งการให้กระทรวงการคลังปฏิเสธการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารแผน แต่จำเลยกลับละเว้นไม่สั่งการให้มีการแก้ไขเกี่ยวกับการยินยอมให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการคนใหม่ของบริษัทเอกชนโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายให้แก่คณะผู้บริหารแผนซึ่งเป็นพรรคพวกของจำเลย ทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบการบริหารราชการกระทรวงการคลัง และกิจการของลูกหนี้ อันส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการของรัฐและบริษัทเอกชนโดยรวม เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่กระทรวงการคลัง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร และทำเนียบรัฐบาล แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ก่อนคดีนี้จำเลยเคยต้องคำพิพากษาและเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ ศาลพิพากษาลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ (๑) วรรคสาม และมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง ให้จำคุก ๒ ปี จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๑, อม. ๓/๒๕๕๕ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๕๒, อม. ๕๕/๒๕๕๘ ตามลำดับ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๕๑, อม. ๙/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔/๒๕๕๑, อม. ๕/๒๕๕๑ ตามลำดับ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และขอให้นับโทษของจำเลยต่อจากโทษของจำเลยที่ ๑ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐, อม. ๑/๒๕๕๑, อม. ๓/๒๕๕๕ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๐, อม. ๑๐/๒๕๕๒,

อม. ๕๕/๒๕๕๘ ตามลำดับ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และนับโทษ จำเลยต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขคำที่ อม. ๓/๒๕๕๑, อม. ๙/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดง ที่ อม. ๔/๒๕๕๑, อม. ๕/๒๕๕๑ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยทราบโดยชอบแล้วจำเลยไม่มาศาลและออกหมายจับ จำเลยแต่ไม่สามารถจับจำเลยได้ภายในกำหนด จึงพิจารณาคดีโดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ จำเลยไม่มาศาลในนัดพิจารณาครั้งแรก ถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ วรรคสาม

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจพยานหลักฐาน ได้สวนพยาน บุคคลและเอกสารประกอบรายงานการไต่สวนของโจทก์แล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีย โดยได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีย วาระแรก ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จนถึงอายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงและมีการเลือกตั้งใหม่ และได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีย วาระที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับพวก เจ้าหนี้ ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท อุตสาหกรรม พิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าทีพีไอ หรือลูกหนี้ ต่อมาวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของทีพีไอ และมีคำสั่งตั้งบริษัท เอ็ฟเพ็คทีฟ แพลนเนอร์ส จำกัด เป็นผู้ทำแผน ต่อมาผู้บริหารของลูกหนี้และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้อง ขอให้บริษัท เอ็ฟเพ็คทีฟ แพลนเนอร์ส จำกัด พ้นจากตำแหน่งผู้บริหารแผนเนื่องจากผู้บริหารแผน กระทำไม่ชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖ ศาลล้มละลายกลาง ไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้บริษัท เอ็ฟเพ็คทีฟ แพลนเนอร์ส จำกัด พ้นจากตำแหน่งผู้บริหารแผนโดยให้ตั้ง ลูกหนี้และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารแผนชั่วคราวจนกว่าที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีมติเลือก ผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ จำเลยเชิญตัวแทนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ และผู้บริหารของทีพีไอลูกหนี้เข้าร่วมหารือที่บ้านพิษณุโลก เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ ของทีพีไอ ตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางและการตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่ และจำเลยเสนอ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยขอให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่และลูกหนี้เสนอตัวแทนมาฝ่ายละ ๑๕ คน คัดเลือกให้เหลือฝ่ายละ ๗ คน เสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และจะตั้งตัวแทนของฝ่ายรัฐบาล ๑ คน ร่วมกันเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ นายเจ้าหน้าที่ ๑๘๗, ๑๘๐, ๒๙๒ แกลงต่อศาลล้มละลายกลางขอหารือรัฐบาล ศาลล้มละลายกลาง เชิญนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมาหารือ ต่อมาวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ มีตัวแทนของกระทรวงการคลังประกอบด้วย นายกิตติ ลิ้มสกุล ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกับคณะ เข้าร่วมหารือ กับผู้บริหารของลูกหนี้ ตัวแทนของคณะกรรมการเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ศาลล้มละลายกลาง โดยศาลล้มละลายกลางเป็นผู้ดำเนินการไกล่เกลี่ย รัฐบาลเสนอเข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้บริหารแผน คนใหม่และการแก้ไขแผน แต่การหารือไม่สามารถหาข้อยุติให้เป็นที่พอใจของฝ่ายผู้บริหารของทีพีไอ และฝ่ายคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ได้ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการ ประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติเลือกบริษัท ผู้บริหารแผนไทย จำกัด เป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ ลูกหนี้และบริษัท ทีพีไอ อินเทอร์เน็ต พอร์ตัล จำกัด เจ้าหน้าที่รายที่ ๒๐๗ ได้แย้ง วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งไม่เห็นชอบในการตั้งบริษัท ผู้บริหารแผนไทย จำกัด เป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ และเห็นสมควรขอให้กระทรวงการคลังเข้ามาเป็น ผู้บริหารแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ หากกระทรวงการคลังมีหนังสือยินยอม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จึงแจ้งต่อกระทรวงการคลังเพื่อขอหนังสือยินยอมในการเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ หลังจากนั้น สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๕๒๒/๖๒๔๐ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ร้อยเอก สุชาติ เชาววิศิษฐ) ขอหนังสือยินยอมที่กระทรวงการคลัง จะเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ของทีพีไอ ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ เชาววิศิษฐ ในฐานะรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการคลัง มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๑๐๐/๙๗๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ ยินยอมให้กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีไอ พร้อมเสนอรายชื่อคณะผู้บริหารแผน ได้แก่ นายพละ สุขเวช พลเอก มงคล อัมพรพิสิฐ และ นายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา กับมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๑๐๐/๙๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ แจ้งรายชื่อเพิ่มเติม ผู้บริหารแผน ได้แก่ นายทง พิทยะ และ นายอารีย์ วงศ์อารยะ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ ที่ประชุมเจ้าหน้าที่

เลือกกระทรวงการคลัง วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่ง (ตอนที่ ๑๕) ในคดีหมายเลขดำที่ พ. ๒/๒๕๔๓ คดีหมายเลขแดงที่ พ. ๘/๒๕๔๓ ให้ตั้งกระทรวงการคลัง เป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้คนใหม่ตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ คณะผู้บริหารแผนตกลงว่าจ้างบริษัท ซินเนอจี โซลูชั่น จำกัด เป็นผู้บริหารกิจการและทรัพย์สินของ ลูกหนี้ ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฏ์ มีหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๑๐๐/๑๕๕๔๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ เสนอเรื่องให้กระทรวงการคลังยินยอมเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการคนใหม่ ของทีพีไอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ จำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรีมิได้ทักท้วงกรณี ที่กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการคนใหม่ของทีพีไอ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๘ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ ผู้ถือหุ้นรายย่อยของทีพีไอร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีแก่ กระทรวงการคลังกับผู้บริหารแผนของลูกหนี้ฐานเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์สิน ของผู้อื่นเบียดบังเอาทรัพย์สินไปโดยไม่ชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่น เอาทรัพย์สินนั้นไป เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และในฐานะเป็นผู้ได้รับมอบหมาย ให้จัดการทรัพย์สินร่วมกันกระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของทีพีไอ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๘ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ นายสนธิ จันทรวงศ์ นายค่านวม เหมาะประสิทธิ์ ยื่นหนังสือต่อประธาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวหา ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฏ์ กับพวก ด้วยข้อกล่าวหาเช่นเดียวกัน วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ยื่นหนังสือ ต่อประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวหา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฏ์ นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ และคณะผู้บริหารแผนทั้งห้า ปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วลงมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลความผิด แต่ครั้งวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประชุมและมีมติว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีมูล ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มีมติให้ส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ให้สอบสวนเพิ่มเติม และตั้งคณะทำงานผู้แทนอัยการสูงสุดเป็นคณะทำงานร่วมกับคณะทำงานของฝ่ายคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่คณะทำงานร่วมไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ อัยการสูงสุดจึงส่งคืนสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อยื่นฟ้องคดีเอง เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๗ ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้กระทรวงการคลัง ในฐานะผู้บริหารแผนค้ำเงินส่วนที่เป็นค่าจ้างของบริษัท ชินเนอจีโซลูชั่น จำกัด จำนวน ๒๒๔,๗๗๔,๑๙๓ บาท แก่ลูกหนี้พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันมีคำพิพากษาจนกว่าจะชำระเสร็จ

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำฟ้องหรือไม่ โจทก์กล่าวในฟ้องว่า จำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรีต้องกำกับดูแลและควบคุมการบริหารราชการของกระทรวงการคลังให้เป็นไปตามกรอบอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย จำเลยกลับให้ความยินยอมและเห็นชอบให้กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีโอ ทั้งที่กระทรวงการคลังไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ จำเลยเชิญตัวแทนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ และผู้บริหารของทีพีโอ ลูกหนี้ เข้าร่วมหารือที่บ้านพิษณุโลก เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของทีพีโอ ตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางและการตั้งผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้คนใหม่ จำเลยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยขอให้ฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้เสนอตัวแทนมาฝ่ายละ ๑๕ คน คัดเลือกให้เหลือฝ่ายละ ๗ คน เสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และจะตั้งตัวแทนของฝ่ายรัฐบาล ๑ คน ร่วมกันเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ แต่ต่อมาเมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหนังสือมาถึงกระทรวงการคลังเพื่อขอความยินยอม จำเลยกลับเห็นชอบและเสนอรายชื่อบุคคล ๕ คน เป็นผู้บริหารแผน เป็นเหตุให้มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่คณะผู้บริหารแผนซึ่งเป็นพรรคพวกของจำเลยเดือนละสี่ล้านบาท เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๖ มีการนำเรื่องที่กระทรวงการคลังยินยอมเข้าเป็นผู้บริหารแผนของทีพีโอเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ จำเลยในฐานะนายกรัฐมนตรีก็มีได้ทักท้วง หรือสั่งการให้กระทรวงการคลังปฏิเสธการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารแผน จึงเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแก่คณะผู้บริหารแผนซึ่งเป็นพรรคพวกจำเลยและก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบบริหารราชการกระทรวงการคลังและกิจการของลูกหนี้

ข้อเท็จจริงจากสำนวนไต๋สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และจากพยานโจทก์ในชั้นพิจารณา ได้ความว่า ทีพีโอเป็นบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ของประเทศ ทั้งโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตปิโตรเคมี เม็ดพลาสติก โรงไฟฟ้า ท่าเรือน้ำลึก ช่วงปี ๒๕๔๐ ทีพีโอมีทุนประกอบกิจการด้วยการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศและในประเทศหลายสถาบัน โดยมีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ ครั้นเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ในสมัย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลังประกาศปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ให้ใช้ค่าเงินบาทที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะตลาดเงินตราต่างประเทศ ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นแบบลอยตัว (Managed Float) แทนที่ระบบตะกร้าเงิน (Basket Currency) ส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างหนัก ปริมาณหนี้ที่ลูกหนี้ในประเทศเป็นหนี้เจ้าหนี้ต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยทันที ส่งผลกระทบทางการเงินและเศรษฐกิจในประเทศไทยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของวิกฤตเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของทีพีโออย่างรุนแรง เนื่องจากทีพีโอกู้ยืมเงินในรูปเงินตราต่างประเทศจึงประสบปัญหาขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราทันที ถึง ๖๕,๒๖๑ ล้านบาท ทำให้หนี้สินเพิ่มขึ้นรวมกว่า ๑๓๐,๐๐๐ ล้านบาท ในช่วงข้ามคืน ขณะนั้นทีพีโอ มีพนักงาน ๗,๐๐๐ คนเศษ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบหากทีพีโอไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ เดือนสิงหาคม ๒๕๔๐ ทีพีโอประกาศหยุดพักการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดจนทำให้ถูกเจ้าหนี้นี้ยื่นฟ้องเป็นคดีล้มละลาย และทีพีโอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางในชั้นพิจารณาตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ ว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ของทีพีโอประสบปัญหา เพราะบริษัท เอ็ฟพีเคทีพี แพลนเนอร์ จำกัด บริหารแผนล้มเหลวเกิดความไม่ไว้วางใจระหว่างเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และพนักงานซึ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อันอาจส่งผลให้การฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ไม่ประสบผลสำเร็จอันจะส่งผลให้ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย เมื่อสภาพแรงงานของทีพีโอซึ่งมีพนักงานกว่า ๗,๐๐๐ คน อาจได้รับผลกระทบหากการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ไม่ประสบผลสำเร็จยื่นหนังสือถึงรัฐบาลเพื่อให้เข้ามาแก้ไขปัญหา ประกอบกับธุรกิจของทีพีโอเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ของประเทศ ทั้งโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตปิโตรเคมีเม็ดพลาสติก โรงไฟฟ้า ท่าเรือน้ำลึก ซึ่งเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐาน เป็นธุรกิจพลังงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงของประเทศ แม้การเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นธุรกิจของเอกชน ไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติ

โดยตรงให้อำนาจกระทรวงการคลังที่จะทำได้ แต่กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการกำกับดูแลนโยบายการเงินการคลังของแผ่นดิน และดูแลแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจต่อประเทศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงลุกลามไปสู่เศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ของประเทศอย่างต่อเนื่องอาจก่อความเสียหายแก่ประเทศชาติในระยะยาวจนยากที่จะฟื้นตัวในเวลาอันสั้น สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี เอกสารหมายเลข ๔๖ ข้อ ๒.๑ นโยบายด้านการคลังที่ต้องหยุดการหลุดตัวทางเศรษฐกิจ เมื่อเหตุการณ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งและเร่งด่วนเช่นนี้ ทั้งการปกป้องระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงเป็นกิจการสาธารณประโยชน์ ในกรณีนี้ กระทรวงการคลังย่อมมีความจำเป็นที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการเงินการคลังของแผ่นดิน เพราะการประกาศลอยตัวค่าเงินบาทซึ่งกระทบต่อธุรกิจของเอกชนเป็นวงกว้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจซึ่งต้องติดต่อค้าขายกับต่างประเทศยิ่งมีผลกระทบโดยตรงมากยิ่งขึ้นไปอีก ปัญหาการเงินของทีพีโอจึงมีได้เกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหาร แต่เป็นผลเชื่อมโยงมาจากนโยบายการลอยตัวค่าเงินบาทของรัฐบาลโดยแท้ ดังจะเห็นได้จากเมื่อกระทรวงการคลังมีการประกาศลอยตัวค่าเงินบาทในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ครั้นถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๐ ทีพีโอได้ประกาศขอพักการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ก็เป็นผลมาจากการดำเนินการด้านการเงินการคลังของประเทศเอง กระทรวงการคลังจึงมีเหตุผลที่จะเข้าไปเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้เพื่อพยุลงสถานะเศรษฐกิจของประเทศไม่ให้หลุดตัวมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความเห็นของศาลล้มละลายกลาง ซึ่งการที่กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนก็สืบเนื่องมาจากเจ้าหนี้มีมติพิเศษเลือกให้กระทรวงการคลังซึ่งเป็นคนกลางเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ตามรายงานการประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เอกสารหมายเลข ๔๕ โดยผู้ที่เสนอเช่นนี้ก็คือทีพีโอ ที่มี นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ และ นายประทีป เลี่ยวไพรัตน์ เป็นกรรมการ และบริษัท ทีพีโอ อินเทอร์เน็ต พอร์ทัล จำกัด เจ้าหนี้รายที่ ๒๐๗ กับบริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด ซึ่งทั้งสองบริษัท ก็มี นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ เป็นกรรมการอยู่ด้วยและเป็นบริษัทในเครือของทีพีโอ ที่มีสถานะเป็นเจ้าหนี้ของทีพีโอด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับคำให้การของนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ที่ให้การต่อคณะอนุกรรมการไต่สวน เอกสารหมายเลข ๘๘ และเบิกความต่อศาลว่าตนเองเป็นผู้เสนอให้รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเข้ามาเป็นคนกลางในการบริหารแผน จึงถือว่าเจ้าหนี้และลูกหนี้ได้ให้ความยินยอมในการที่กระทรวงการคลังจะเข้ามาเป็นคนกลางในการบริหารแผน และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งแต่งตั้งกระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุม

เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐/๖๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๙๐/๕๒ และมาตรา ๙๐/๑๗ วรรคสอง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาตั้งบุคคลใด ๆ ซึ่งที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติเลือกให้เป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ ไปตามความเหมาะสมหรือไม่ก็ได้ หาเป็นการบังคับให้ศาลต้องตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ ตามมติเจ้าหน้าที่เสมอไปไม่ ดังเช่นคำวินิจฉัยของศาลล้มละลายกลาง กรณีมีคำสั่งไม่เห็นชอบแต่งตั้งบริษัท ผู้บริหารแผนไทย จำกัด เป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ เอกสารหมาย จ. ๔๕ การที่กระทรวงการคลังเข้ามาเป็นผู้บริหารแผนจึงเกิดจากความตกลงยินยอมของเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ ประกอบดุลพินิจของศาลล้มละลายกลางเฉพาะคดี เพื่อปกป้องเศรษฐกิจของประเทศ มิใช่เป็นการเข้าไป ก้าวล่วงสิทธิของเอกชน จึงไม่ใช่การเข้าไปแทรกแซงหรือครอบงำกิจการของเอกชน ข้อเท็จจริงรับฟัง ไม่ได้ว่า จำเลยเป็นผู้เสนอแนวทางให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนของทีพีไอ หรือลูกหนี้ ในคดีล้มละลายดังที่โจทก์อ้างในฟ้อง

เมื่อการตั้งผู้บริหารแผนไม่ได้อยู่ในอำนาจของจำเลย แต่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอันได้แก่ คู่ความ ศาลล้มละลายกลาง เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ สหภาพแรงงานลูกจ้างของทีพีไอและกระทรวงการคลัง ต่างเห็นชอบในการที่กระทรวงการคลังจะเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีไอลูกหนี้ ซึ่งเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจในขณะนั้น แม้เกิดจากการสำคัญผิดอันเนื่องมาจากการตีความข้อกฎหมาย ซึ่งแท้ที่จริงแล้วกระทรวงการคลังไม่อาจถูกแต่งตั้งเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นธุรกิจของเอกชนในคดีล้มละลายได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด กับแม้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๔ บัญญัติเป็นใจความว่า บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดอาญาไม่ได้ก็ตาม แต่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ที่โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะเจ้าพนักงานว่าปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติ หรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ย่อมต้องอาศัยเจตนาพิเศษคือเจตนาประสงค์ต่อผลที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้อื่น หรือกระทำโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นตามนัยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) ด้วย แม้จำเลยมีหน้าที่กำกับดูแลกิจการ ของกระทรวงการคลังในทางอ้อมแต่สำคัญผิดว่ากระทรวงการคลังมีอำนาจได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในคดีล้มละลายดังที่จำเลยเคยให้การแก้ข้อกล่าวหาต่อประธานอนุกรรมการไต่สวน เอกสารหมาย จ. ๔๕ และ จ. ๔๖ หากจำเลยมิได้มีเจตนาพิเศษดังกล่าวมาแล้ว ก็มิอาจเป็นความผิด

ดั่งที่โจทก์ฟ้องได้ ส่วนความรับผิดชอบในทางปกครองหรือทางแพ่งสำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นเรื่องที่ต้องว่ากล่าวกันทางการเมือง ทางปกครอง หรือทางแพ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญา การจะหยั่งทราบเจตนาพิเศษของจำเลยจึงเป็นเรื่องที่ต้องวินิจฉัยจากข้อเท็จจริงขณะจำเลยรู้เห็นยินยอม ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผน การแต่งตั้งคณะผู้บริหารแผน และผลจากการดำเนินงานของคณะผู้บริหารแผนซึ่งจำเลยเห็นชอบในการแต่งตั้ง รวมทั้งข้อเท็จจริงอื่น ๆ ว่ามีผลเกี่ยวข้องกับจำเลยหรือไม่ ซึ่งศาลจะได้วิเคราะห์เพิ่มเติมเป็นลำดับไป

ส่วนการเสนอชื่อ พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ เป็นประธานคณะผู้บริหารแผน และ นายทง พิทยะ เป็นหนึ่งในคณะผู้บริหารแผน ได้รับความจากบันทึกคำให้การของ นายอดุลย์ ศรีชูชาติ ผู้รับมอบอำนาจจาก นายประชัย ในชั้นไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวน เอกสารหมาย จ. ๙๑ ว่า ร้อยเอก สุชาติ เบิกความในฐานะโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขคดีดำที่ ๑๖๔๑/๒๕๔๘ ของศาลอาญาว่า ร้อยเอก สุชาติ ปรีक्षाจำเลยในการที่กระทรวงการคลังจะเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีโอลูกหนี้แล้ว จำเลย จึงเสนอชื่อ พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ เป็นประธานคณะกรรมการผู้บริหารแผน และเสนอชื่อ นายทง พิทยะ เป็นคณะผู้บริหารแผนด้วย แต่คำเบิกความของ ร้อยเอก สุชาติ ที่เบิกความในคดีดังกล่าว เป็นคำเบิกความของพยานที่เบิกความไว้ในคดีอื่น ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๕ บัญญัติให้ศาลอาจรับฟังบันทึกคำเบิกความของพยานที่เบิกความไว้ในคดีอื่นประกอบพยานหลักฐานอื่น ในคดีได้หากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร แต่โจทก์ก็มีเพียง นายประชัย เลี้ยวไพรัตน์ ซึ่งไม่มีส่วนรู้เห็นในพฤติการณ์ที่เบิกความจึงเป็นพยานบอกเล่า ส่วนที่ นายประชัย เบิกความว่าได้พูดคุยกับ ร้อยเอก สุชาติ ถึงการที่ตนเองต้องการกลับไปบริหารทีพีโอ แต่ ร้อยเอก สุชาติ กลับบอกกับ นายประชัย ว่า “my boss wants it” ความข้อนี้เป็นแต่เพียงคำเบิกความลอย ๆ ของ นายประชัย ไม่มีหลักฐานอื่นประกอบจึงบางเบาไม่อาจรับฟังเป็นจริงได้ แม้อาจเป็นไปได้ว่า my boss ที่ ร้อยเอก สุชาติ กล่าวถึงจะหมายถึงความถึงตัวจำเลยซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ที่มีอำนาจกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินของกระทรวงการคลังด้วย แต่ต่อมาไม่ปรากฏว่า จำเลยได้เข้าไปเกี่ยวข้องข้องกับการบริหารกิจการหรือเข้าไปรับโอนถือครองหุ้นของทีพีโอ อันจะแสดงให้เห็นว่าขณะจำเลยเห็นชอบให้กระทรวงการคลังเข้าไปเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ จำเลยวางแผนที่จะยึดถือครอบครองกิจการทีพีโอเป็นของตนเอง เมื่อไม่มีพยานหลักฐานอื่นที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงพฤติการณ์ของจำเลยตามที่โจทก์กล่าวอ้าง คำเบิกความของ นายประชัย พยานโจทก์

จึงมีน้ำหนักน้อย แม้ตามบันทึกคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของ ร้อยเอก สุชาติ ต่อคณะอนุกรรมการไต่สวน ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข จ. ๙๘ มีข้อความระบุว่า ร้อยเอก สุชาติ ปรีक्षाกับ คณะที่ปรึกษาของกระทรวงการคลังแล้วเห็นพ้องว่าอยู่ในอำนาจกระทรวงการคลังที่จะต้องเข้าไปแก้ไข จึงนำเรื่องเข้าปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการกับจำเลย จำเลยเห็นพ้องด้วย และเห็นชอบกับการตั้ง พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ นายพละ สุขเวช นายปรกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา นายทง พิทยะ และ นายอารีย์ วงศ์อารยะ เป็นตัวแทนกระทรวงการคลัง เห็นว่า ในการเสนอชื่อผู้บริหารแผนฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้เป็นการพิจารณาถึงความเหมาะสมของสถานะแต่ละบุคคลที่จะเข้าร่วมเป็นตัวแทน ของกระทรวงการคลัง ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังที่จะกำหนดตัวบุคคลได้เอง ทั้งเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้และพนักงานของทีพีโอก็ได้โต้แย้ง และอำนาจการแต่งตั้งคณะผู้บริหารแผน เป็นดุลพินิจของศาลล้มละลายกลาง หาได้บังคับศาลต้องตั้งคณะผู้บริหารแผนตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ทุกกรณีดังได้วินิจฉัยข้างต้น ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลทั้งห้ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับจำเลย หรือจำเลยมีส่วนได้เสียหรือได้รับผลประโยชน์จากบุคคลทั้งห้าในการเข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทน กระทรวงการคลัง จึงไม่อาจรับฟังได้ตามฟ้องว่าจำเลยร่วมกับ ร้อยเอก สุชาติ เข้าวินิจฉัย เสนอชื่อ พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ เป็นประธานคณะผู้บริหารแผน และ นายทง พิทยะ เป็นหนึ่งใน คณะผู้บริหารแผนเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเป็น การกระทำการโดยทุจริต

แม้ต่อมา ร้อยเอก สุชาติ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหนังสือ ที่ กค ๐๑๐๐/๑๕๙๔๙ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งเรื่องกระทรวงการคลังยินยอมเป็นผู้บริหารแผนคนใหม่ของทีพีโอ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และได้มีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ โดยจำเลยมิได้ทักท้วงนั้น ได้ความจากคำเบิกความของ ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในขณะเกิดเหตุประกอบ หนังสือชี้แจงต่อประธานอนุกรรมการไต่สวน เอกสารหมายเลข จ. ๑๐๑ ว่า แนวทางปฏิบัติการเสนอเรื่อง เข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ระบุว่า เรื่องที่ไม่ใช่นโยบาย หรือไม่ใช่เรื่องสำคัญ และมีระเบียบปฏิบัติปกติอยู่แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายให้สั่งหรือปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติไปได้ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่อง

ต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ การนำเรื่องเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบมี ๒ กรณี กรณีแรก เป็นการนำเรื่องแจ้งให้ทราบ โดยไม่ต้องมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตัวอย่างเช่น เรื่อง การแจ้งเตือนสภาพภูมิอากาศของ กรมอุตุนิยมวิทยา และกรณีที่สอง เป็นการนำเรื่องแจ้งให้ทราบโดยต้องมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติสั่งการ ตัวอย่างเช่น เรื่อง แจ้งการดำเนินโครงการจัดทำฝายน้ำล้นของรัฐบาล เมื่อแจ้งให้ทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาเพื่อดำเนินการและสั่งการต่อไป สำหรับวาระการแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ กรณีที่กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนของทีพีไอ นั้น นายสุรชัย ภูประเสริฐ รองเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีความเห็นว่า จัดอยู่ในประเภทเรื่องที่เสนอ คณะรัฐมนตรีได้โดยตรง ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ เบิกความอธิบายว่าเป็นการแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยไม่ต้องมีการพิจารณาอนุมัติหรือเห็นชอบ เป็นอำนาจของเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในการบรรจุวาระเข้าที่ประชุม คณะรัฐมนตรีได้โดยตรง ขอบเขตของการรับทราบ จึงเป็นไปเท่าที่มีการเสนอโดยไม่ต้องมีการพิจารณา อนุมัติหรือเห็นชอบ การนำเรื่องที่กระทรวงการคลังยินยอมเข้าเป็นผู้บริหารแผนของทีพีไอเสนอต่อ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบจึงไม่ผ่านการอนุมัติสั่งการของจำเลย การที่จำเลยในฐานะ หัวหน้ารัฐบาลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ ซึ่งมีอำนาจกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายไม่ตกท้วงว่า กระทรวงการคลังไม่มีอำนาจเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นเอกชนในคดีล้มละลายไม่พอ ฟังว่าจำเลยปกปิดหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือบ่งชี้ให้เห็นว่าจำเลยกระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการกระทำโดยทุจริต ทั้งได้วินิจฉัย ในตอนต้นแล้วว่า การเข้าไปเป็นผู้บริหารแผนของกระทรวงการคลัง มิใช่การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ ประกอบกับการที่จำเลยทราบเรื่องที่กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนของทีพีไอ จากการประชุม คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นเวลาหลังจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งตั้ง กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนแล้ว กระทรวงการคลังในฐานะผู้บริหารแผนต้องปฏิบัติตามแผน ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ส่วนที่โจทก์กล่าวในฟ้องว่ามีการจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่ ผู้บริหารแผนซึ่งเป็นพรรคพวกของจำเลย ทางใต้สวนก็ไม่ปรากฏว่า พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ นายพลเส ขุขเวช นายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา นายทง พิทยะ นายอารีย์ วงศ์อารยะ หรือบริษัท ซินเนอจี โซลูชั่น จำกัด มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับจำเลยแต่อย่างใด ประกอบกับคู่ความ

และศาลในคดีล้มละลายเห็นชอบด้วยแล้วจึงไม่ใช่กรณีแสวงหาผลประโยชน์ที่ทับซ้อนให้แก่พวกฟ้อง
ข้อกล่าวหาของโจทก์ในส่วนนี้ไกลเกินเหตุ ส่วนที่อ้างว่าค่าตอบแทนที่จ่ายให้ผู้บริหารแผนมีจำนวนมาก
ปรากฏว่าภายหลังศาลฎีกาวินิจฉัยในคดีล้มละลายว่าค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารแผนทั้งห้าเป็นค่าตอบแทน
ที่สมควรแล้วตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๔๙๔๘/๒๕๕๗ ในส่วนที่จ่ายค่าปวยการในการดำเนินการ
ตามแผนให้แก่บริษัท ชินเนอจี โซลูชั่น จำกัด ศาลฎีกาก็มีคำวินิจฉัยในคดีเดียวกันให้ผู้บริหารแผนคืน
เงินส่วนที่เป็นค่าจ้างของบริษัท ชินเนอจี โซลูชั่น จำกัด แก่ลูกหนี้แล้วเป็นเงิน ๒๒๔,๗๗๔,๑๙๓ บาท
ค่าปวยการดังกล่าวแม้เป็นเงินที่สูงแต่หามีความเกี่ยวพันถึงจำเลยไม่ จึงเป็นคนละส่วนกันกับ
การเห็นชอบให้กระทรวงการคลังเป็นผู้บริหารแผนและการเลือกสรรรายชื่อคณะบุคคลเป็นผู้บริหารแผน
ไม่ใช่ข้อบ่งชี้ว่าจำเลยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายให้แก่บริษัท ชินเนอจี
โซลูชั่น จำกัด เช่นกัน

ส่วนข้อเท็จจริงที่ว่าเมื่อคณะผู้บริหารแผนเข้าไปดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วมีการขายหุ้น
เพิ่มทุนของทีพีไอในราคา ๓.๓๐ บาท โดยไม่เปิดเผยให้แก่บุคคลทั่วไปหรือขายให้แก่ นายประชัย
ที่เสนอชื่อ ในราคา ๕.๕๐ บาท ปัญหาในข้อนี้ นายประชัย นำขึ้นสู่ศาลจนคดีถึงที่สุดแล้ว
โดยศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า การขายหุ้นเป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นการขายที่ชอบ
ตามแผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ ประกอบกับราคาหุ้น ๓.๓๐ บาท ได้มีการคำนวณตามหลักมาตรฐานสากล
ของราคาหุ้นเมื่อมีการเพิ่มทุน อีกทั้งข้อที่โจทก์อ้างว่า กระทรวงการคลังเอื้อประโยชน์ให้แก่บริวาร
ของกระทรวงการคลังในลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อนด้วยการขายหุ้นเพิ่มทุนให้แก่กองทุนบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ (ก.บ.ข.) กองทุนวายุภักษ์ ๑ ธนาคารออมสิน และบริษัท การปิโตรเลียม
แห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริวารของกระทรวงการคลัง นั้น เห็นว่า การขายหุ้น
เพิ่มทุนเป็นอำนาจของผู้บริหารแผนที่กระทำไปตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งศาลล้มละลายกลาง
ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภายหลังกระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผน
ของทีพีไอ โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยได้เข้าไปเกี่ยวข้อง รู้เห็นหรือได้รับผลประโยชน์จากการซื้อขายหุ้นด้วย
แต่อย่างใด กิจการดังกล่าวเป็นองค์กรมหาชนมีคณะกรรมการบริหารแยกต่างหากจากกระทรวงการคลัง
ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับผลประโยชน์หากองค์กรดังกล่าวรับซื้อหุ้นเพิ่มทุนของทีพีไอไว้ อีกทั้งการขายหุ้น
เพิ่มทุนให้แก่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนวายุภักษ์ ๑ ธนาคารออมสิน และบริษัท
การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจ ทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้องย่อมเล็งเห็นแต่แรกได้ว่าหน่วยงานดังกล่าวซึ่งกระทรวงการคลังกำกับดูแลอยู่มีศักยภาพทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอที่สามารถช่วยสนับสนุนให้กิจการของทีพีไอสามารถฟื้นฟูกิจการได้ ซึ่งจะทำให้กิจการของทีพีไออันเป็นกิจการพลังงานที่สำคัญและเกี่ยวเนื่องโดยตรงต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ตกไปอยู่ในการถือครองของต่างชาติ ด้วยเหตุนี้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงเห็นพ้องต้องกันให้กระทรวงการคลังเข้าเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีไอ หากการบริหารแผนของคณะบุคคลซึ่งกระทรวงการคลังเห็นชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ก็เป็นเรื่องภายหลัง คณะผู้บริหารแผนดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือทางแพ่งหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องว่ากล่าวกันต่อไปซึ่งไม่เกี่ยวกับจำเลย ไม่มีพฤติการณ์ที่พอรับฟังได้ว่าการกระทำของจำเลยมีเจตนาพิเศษประสงค์ต่อผลเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น เมื่อได้วินิจฉัยเช่นนี้แล้ว องค์กรของผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่าข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าจำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

พิพากษายกฟ้อง.

นางอุบลรัตน์ ลุยวิกภัย

นายธนสิทธิ์ นิลกำแหง

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์

นายวิชัย เอื้ออังกณากุล

นายพรเทพ อัมพรกลิ่นแก้ว

นายพิศล พิรุณ

นายชำนาญ รวีวรรณพงษ์

นายสุนทร ทรงฤกษ์

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์